

Emlékeztető az MST Választmányi üléséről

Helye: KSH Keleti Károly terem

Ideje: 2006. június 26.

Jelen vannak: Herman Sándor, Soós Lőrinc, Klonkai László, Laczka Éva, Harcsa István, Hunyadi László, Sándor István, Szabó István, Szemes Mária, Végh Zoltán, Vita László, Vukovich Gabriella,

Kimentette magát: Bagó Eszter, Belyó Pál, Lakatos Miklós, Ligeti Csák

Távol maradt: Dávid Pál, Hajnal Béla, Józan Péter, Obláth Gábor, Waffenschmidt Jánosné, Faragó Tamás, Kovacsics Józsefné, Spéder Zsolt, Szép Katalin

Meghívottak: Az Etikai bizottság tagjai: Vavró István, Probáld Ákos

Az MST elnökének köszöntőjét követően a résztvevők elfogadták a napirendet.

- A Statisztikai Szakmai Etikai Kódex tervezetének megvitatása
- Az őszi konferencia előkészítése
- Egyebek

Herman Sándor, az MST elnöke köszönetet mondott az Etikai Bizottság tagjainak (Hunyadi László, Probáld Ákos, Vavró István, Végh Zoltán) a végzett közel egyéves munkáért. Herman Sándor elmondta, hogy az Etikai Kódex a Választmány jóváhagyását követően 2006. szeptemberében az MST elnöksége az MTA Statisztikai Bizottsága elé terjeszti, jóváhagyására az eredeti terveknek megfelelően az őszi MST konferencián kerül sor. Egyúttal felkérte Dr. Vavró Istvánt, hogy az Etikai Kódexet tárgyaló napirendi pontot vezesse.

Vavró István bevezetőjében elmondta, hogy ma már szinte minden szakmának vannak írott és íratlan szabályai, s ma már egyre több szakma ír etikai kódexet. A statisztika esetében is van Statisztikai törvény, vannak végrehajtási szabályok, mégis szükség van az Etikai Kódex kidolgozására. Az előkészítő munka során több etikai kódexet is megnéztek, a bizottságon belül is több kérdésben nézetkülönbség volt, amit közre adnak az már kompromisszum eredménye. Más szakmák etikai kódexei is hasonló módon, kompromisszumok árán kerültek kialakításra.

A Bizottságon belül a legtöbb vita a személyi hatály körül volt. Ha csak a statisztikai szolgálatra értelmeznénk az etikai kódexet, nem lenne értelme, hiszen arra megvannak jól megfogalmazott szabályok. A személyi hatályt tágabban kell értelmezni, ki kell terjeszteni mindenkire, a statisztika készítőin túl azokra is, aki statisztikát használnak.

Észrevételek, kérdések, javaslatok

- Dicséret illeti a Bizottságot, az elvégzett munka alapján a téma magyarországi alapító atyainak tekinthetjük őket. Nagyon nehéz munkát végeztek, hiszen gyakran az írott szabályok mentén is érdekharckok folynak. A bizottság munkájára árnyékot vetett a

párhuzamos akció, amit érdemes lenne a közgyűlésen is megtárgyalni. Javaslat: a IV./2.3. és IV./2.4. esetében szabjunk határidőt is, illetve a 2.6.-nak legyen monitoringja. A megalakuló etikai ügyeket elbíráló bizottságnak a hitelesség megőrzése érdekében ne legyen KSH-s elnöke. Kérdés: az éves jelentés nyilvános-e, illetve mi az időbeli hatályosság?

- Dicséret illeti a Bizottságot, sajnálja, hogy ebben a munkában nem vehetett részt. Egyetért avval, hogy Magyarországon a statisztikai szakmának csak egyetlen kódexe lehet, s azt az öt éve tartó folyamat végtermékeként a Magyar Statisztikai Társaságnak kell elkészíteni. Értelmetlen a statisztikai szolgálatra etikai kódexet kidolgozni, hiszen arra számos jogszabály vonatkozik. A Bizottság által készített kódex értékét többek között az adja, hogy kiterjed mindenkire, ebben különösen fontosak a felhasználók. Itt meg kellene jegyezni, hogy a kódex a statisztikai adatok kommunikálóra is vonatkozik. Nagyon fontos lenne, hogy elfogadás után a kódexet minél többen megismerjék és használják.

Vavró István válasza:

- Azzal a javaslattal, hogy az etikai ügyeket elbíráló bizottságnak ne lehessen KSH-s az elnöke, nem ért egyet, mert ez diszkrimináció lenne.
- Az eljárások időtartamával kapcsolatban nem lát problémát, a problémát inkább az ügy befejezésének időpontjában látja, ugyanis az etikai vétség elkövetőjének is meg kell adni a lehetőséget a védekezésre.
- Egyetért azzal a véleménnyel, hogy csak egy etikai kódex van, a hivatalos statisztikai szolgálatra vonatkozóan etikai kódexet készíteni értelmetlen, mert a hivatalos statisztikai szolgálatra egyrészt a Statisztikai törvény, másrészt a szervezeti működési szabályzatok vonatkoznak.
- A kódex hatályosságára vonatkozóan azt kell mondani, hogy az életbe lépésétől kezdődően történt ügyekkel foglalkozik a bizottságot.
- Az Etikai ügyeket elbíráló bizottság meghozza a határozatot, közzéteszi, de ettől jogorvoslati lehetőség is van, ha szükséges.

Észrevételek, kérdések, javaslatok

- Magyarázó szöveg kellene, hogy ha a panaszos azt látja, hogy semmi sem történik, mit tegyen?

Vavró István

- A jogszabályok ismeretét feltételezni kell a panaszosról, ismételt panasszal kell élni.

Észrevételek, kérdések, javaslatok

- A gyakorlati tapasztalatok alapján később apróbb változtatásokat, pontosításokat tehetünk az anyagban.
- A bizottságban az etikai kódex kidolgozása során eltérő vélemények voltak, például arról, hogy szigorú, vagy engedékeny legyen a kódex, a jelenlegi változat középén van, talán nem kellene tovább szigorítani.
- Mire fókuszál az anyag, adatokra, módszertanra?

- A közzététel módjára, időzítésére nem lehetne-e valamit írni a kódexben?

Vavró István

- Az 1.9.-ban a javasolt gondolat benne van, esetleg a „megfelelő időben” szavakkal kellene kielégíteni.

Észrevételek, kérdések, javaslatok

- Lehet-e a kódexhez kommentárokat, statisztikai szakmai magyarázó szövegeket fűzni?

Vavró István

- Nem, egy teljes statisztika tankönyvet nem lehet a kódexhez mellékelni.

Észrevételek, kérdések, javaslatok

- A felvetések jogosak, de érdemben állást foglalni csak egy működő kódex birtokában lehet. Be lehetne írni, hogy egy éve működés után kisebb módosításokat hajthatunk végre.
- Jó, korrekt anyagot készített a Bizottság, a felvetések is jogosak, de a 6. oldal 2.5. pontját át kellene gondolni, ne olyat olvassanak ki belőle, amit nem szeretnénk. Jelen formájában felhasználható lenne például vezető - beosztott konfliktus értékelésére is.
- Az etikai vétségeket elbíráló bizottság panaszokat is minősíthet etikátlannak?
- A közzététel időzítése, módja politikusokat érinthet, ezt akarjuk? Tudjuk ezt kezelni?
- Az időzítés nem csak politikusokat érinthet, ráadásul nem csak az időzítéssel követhet el etikai vétséget a politikus. Ha elkezdünk kivételeket tenni, az egész értelmetlenné válik.
- A lényeg az, hogy mindennek utána lehessen nézni nyilvánosan.

Vavró István

- Igen, a panaszt is lehet etikátlannak ítélni. A Bizottság minden tevékenysége bekerül az éves jelentésbe.
- A nyilvánosság szóval vigyázzunk: a panaszos tanulmányozhatja az eljárás dokumentumait, az iratokba betekinthez, de kívülálló harmadik személyre mindez nem vonatkozik.

Szavazás

Egyhangúlag elfogadták.

Herman Sándor

Felhatalmazta a Bizottságot a felvetett és többségi egyetértéssel találkozó apróbb észrevételek átvezetésére. Miután a Választmány az Etikai Kódex tervezetét támogatta, a javított változat meg fog jelenni a Statisztikai Szemlében, és szeptemberben az MTA Statisztikai Bizottsága elé kerül.

2. Az őszi konferencia programja

Az előző Választmányi ülés is kérte a Választmány tagjait, hogy tegyenek javaslatot az őszi konferencia programjára. A beérkezett javaslatok az alábbiak.

- ***A demográfiai változások hatása a gazdaságra és a társadalomra***
A téma rendkívül nagy szabadságot ad az előadások szakterületére nézve, és mivel a kiindulópont alapvetően társadalomstatisztikai, célszerű lenne ügyelni arra, hogy a gazdaságra gyakorolt hatások is kellő hangsúlyt kapjanak (pl. a munkaerő korösszetétel változásának hatása, a nagy ellátórendszerek, nyugdíj, egészségbiztosítás, munkanélküli ellátás feladatai, finanszírozhatósága, stb.
(Vukovich Gabriella, Waffenschmidt Jánosné)
- Statisztika és a politika
(Obláth Gábor, Bagó Eszter)
- ***Oktatási téma***
Egyrészt, mert korábban a választmány egyetértett abban, hogy a Társaságnak egyik fő feladata a statisztikai kultúra szélesítése, erősítése, és ehhez az oktatás a legjobb út, másrészt új szakosztályunk nagyra becsülését is kinyilvánítanánk, ha tagjaik számára biztosítanánk szereplési lehetőséget a nagyrendezvénye. Az is szempont lehet, hogy a KSH-centrikusságok oldanánk az oktatás területéről felkért előadókkal.
(Waffenschmidt Jánosné)
- ***A magasan képzett munkaerő európai léptékű mobilitása***
A téma időszerűségét az adja, hogy 2006 a munkavállalók mobilitásának európai éve
(Illés Sándor)
- ***A liszaboni célok a statisztika tükrében***
(Román Zoltán)
- ***A Visegrádi együttműködésből egy szekció kialakítása***
(Román Zoltán)
- A világhírű győri születésű **Reisz** matematikus **testvérpár** statisztikai munkásságának bemutatása (születésük és haláluk kerek évfordulója van idén) - (Szigeti Cecília)

A jelenlévők az egyes számú javaslatot támogatták.

Az Egyebek napirendi pont alatt újabb témát nem vetettek fel.

Budapest, 2006. július 7.

az MST Elnöksége